

Od [Severne Makedonije](#) do Bosne investitori podržavaju projekte solarne energije, uprkos problemima u distribuciji. **Zemlje zapadnog Balkana** doživljavaju procvat ulaganja u solarnu energiju, ali njihove mreže zaostaju.

Obnovljivi izvori energije mogli bi da pomognu u ublažavanju krize električne energije jer se zemlje udaljavaju od [uglja](#). Ali industrijski zvaničnici kažu da distributivni sistemi nisu spremni za nove izvore energije. Proširenje mreže, skladištenje energije i pooštreni propisi samo su neki od načina na koje zemlje imaju za cilj da se bore protiv ovog problema.

Severna Makedonija je postala centar za obnovljive izvore energije

U Severnoj Makedoniji investitori „prilično besno“ ulažu u solarne elektrane, kaže ministar ekonomije Krešnik Bekteši. Njegova zemlja, koja je uvoznik energije, postala je regionalno čvorište za obnovljive izvore energije.

Od 2021. godine izgrađeni su solarni parkovi kapaciteta 139 megavata (MV). Zemlja planira da proizvede do 300 MV nove solarne energije do kraja 2023. To je dovoljno za snabdevanje strujom osam gradova, kaže Marko Bislimovski, predsednik Regulatorne komisije za energetiku Severne Makedonije. Međutim, mreže za prenos i distribuciju nisu spremne da apsorbuju tako nagle dovode sunčeve energije.

„Naša mreža može da priušti prenos oko 1.300 MV fotonaponske energije, a naša distributivna mreža ima kapacitet od 700-800 MV, dok postoji plan za prenos od 5.000 MV“, kaže Bislimovski. “Dakle, imamo problema.”

Solarna energija takođe cveta u Bosni

Solarne elektrane su se pojavile i širom [Bosne](#), jedine balkanske zemlje koja izvozi struju. U južnohercegovačkoj regiji, Stolac – grad koji je prije 12 godina bio pionir korištenja solarne energije – sada je postao veliko gradilište. „Planiramo proizvodne kapacitete iz solarne energije do 600 MV“, kaže načelnik Stoca Stjepan Bošković. Međutim, on upozorava da plan zavisi od kapaciteta dalekovoda i spremnosti državnih agencija da ga prošire u skladu sa tim.

Bošković kaže da su privatna i javna preduzeća dala ponude za projekte vredne oko milijardu maraka (512 miliona eura) na tom području.

Kako se županije mogu boriti protiv svojih problema u distribuciji energije?

[Severna Makedonija](#) će morati da proširi svoje distributivne mreže kako bi prihvatila i izbalansirala energiju, kaže Bislimovski. Drugo rešenje iako je skupo, je skladištenje električne energije, koja se proizvodi samo tokom dana. Zakonodavstvo u Severnoj Makedoniji je stoga izmenjeno kako bi se od investitora zahtevalo da obezbede baterijsko skladištenje električne energije u oblastima gde je mreža već rezervisana.

Proizvođači [solarnih panela](#) upozoravaju na dodatne probleme povezane sa porastom

Zapadni Balkan doživljava procvat ulaganja u solarnu energiju, ali njihove mreže su nepripremljene

obnovljivih izvora energije. Loša kontrola dovela je do porasta kompanija koje instaliraju solarne panele bez dozvole usred rastuće potražnje. Ovo često dovodi do tehničkih grešaka i može naneti ogromnu štetu energetsom sistemu zemlje.

„Ljudi se fokusiraju na cenu i na to koliko brzo će se radovi završiti, ne razmišljajući o dalekosežnim posledicama i po investitore i po mrežu“, kaže Goran Paunov, vlasnik i generalni direktor KMG EOL Kvazar, solarnih panela iz Skoplja.